

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 30 Мип.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

ПЕРЕДПЛАТА:

Місячно в краю 700 М.
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голландії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірі, Швейцарії 5 фр. шв., Німеччині 75 марок, Чехословаччині 25 корон ч., Болгарії 50 левів, Румунії 50 лей, Австрії 1400 корон. Зміна адреси 50 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:

Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення“ 40 М., в „Навістанім“, в „Оповістках“ і некрологів 60 М. Між новинками і в редакційній частині 100 М. За дрібні оголошення 12 М від слова; товстим друком подвійно. В неділю і свята 50 процент дорожче.

Важне для Емігрантів!

Щоби не тратити даром часу, вижидючи на череді, радимо вже тепер заосмотритися у всі потрібні до подорожі папери та сейчас купити корабельні карти в нашій бюрі:

RED STAR LINE (Лінія Червоної Звільди) Львів, вул. Синистуська 29.

Одиноке, пряме, без пересідання, отримання між

АНТВЕРПІЄЮ, НЬО-ЙОРК, КАНАДА; ДАНЦІГ, НЬО-ЙОРК, КАНАДА.

Якраз сьогоднішнього дня почали ми знова продажу корабельних карт для тих польських підданих, що не є упривілейованими емігрантами.

Найближчий відплив наших кораблів з Антверпю є слідуєчий:

Зеелянд 13. квітня

Кроонлянд 20. квітня

Ляпланд 27. квітня

Готлянд 4. мая

Фінлянд 11. мая

Зеелянд 18. мая

Кроонлянд 25. мая

Ляпланд 1. червня

Готлянд 8. червня

Всі наші кораблі є дуже вигідно уряджені, та мають каюти для подорожних 3-бі класу на 2, 4 і 6 осіб. Наші транспорти до Антверпю відіждуть кожної середи під доглядом досвідчених провідників. Наші славні кораблі „Кроонлянд“ і „Фінлянд“ є заладжені в Америці, та плавають під американською флягою; тому поручаємо їх, бо на американським конгресі недавно було внесене пропозиція, і коли сей проєкт буде прийнятий, то всі подорожні з Польщі будуть могли їхати кораблями, що плавають під американською флягою.

Подрібні інформації що до подорожі на наших пароплавах до Америки і Канади, як також до закупки карт удіється безплатно у нашого Генерального заступника на Польщу М. Г. Фрейдберга, Варшава, вул. Маршалковська 137. і в його філіях **Львів, вул. Синистуська 29.**

КОВЕЛЬ, вул. Луцька 107.

ГРОДНО, вул. Домініканська 11.

ВІЛЬНО, вул. Велька 60.

БЕРЕСТЬ, площа Думська 10.

ПРИМІТКА. Приймаємо різноманітні листи і телеграмми до редакції в Антверпені, які у нас дійдуть по встановленій тарифній.

Львів, 6. квітня 1922.

Анархія. Перед нами кількадесять донесень з краю, особливо з тої половини, що тепер творить тернопільське воєводство, про жандармську самоволлю, якої жертвою падає наш щоденник. Для прикладу наведемо деякі з тих донесень, котрі можуть служити зразком для правової формації тих, що їх якийсь наслідок долі зробив виконавцями влади. І так із зборів записуємо нам:

„Повідомляю, що зборівське староство від тижня постійно конфіскує „Громадський Вістник“ і то в той спосіб, що по приїзді почти зі стації висилає одного урядника на пошту, котрий забирає всі числа. На запит, чому так робить, відповідає, що староство ділає на припущення тернопільського воєводства. З огляду на те, що передплатники поносять шкоду, як різнож тому, що є позбавлені свого часопису, звертаються до Хв. Редакції о ласкаву інтервенцію, щоби ми могли, як дотепер, одержувати часопис“. (Слідують підписи).

З Чорткова одержуємо такий лист:

„Від тижня конфіскує місцева державна поліція всі числа „Громадського Вістника“ на тут. почті мимом на основі розпорядку тернопільського воєводства, яким відібрано дебіт (Р) згаданому часописови на ціле воєводство. Просимо отже передавати Ваш часопис иншою дорогою“. (Підпис).

Такі самі донесення приходять з Гусятина, Золочева, Помор'я, Підгаєць, Бучача та навіть з Тернополя (про кон-

фіскату „Гр. Вістника“ в днях 23 і 24. марта).

Ми здержувалися з висвітленням цієї справи, думаючи, що повітові казки на власну руку зарядили конфіскації тих чисел нашого щоденника, в котрих був поміщений „Ніжновіший проєкт на zniszczenie Rusi“. Ми допускали, що дуже глибоко мусіло їх заболіти опублікування цього диявольського плану на знищення українського населення і як ревниво бажали вони, щоби про цю затію, про цей „рай“, який маєть зготовити українському народови, не довідалися ширші кола населення. А що до зорганізованих на пруський зразок екстермінаційних „організацій народних“ входять, зовсім зрозуміло, в першу чергу всякі повітові казки, „кресова“ бюрократія, тож вони хопилися самовільного конфісування — як єдиного засобу зберегти себе перед повною і неминуючою компрометацією.

Однак і після того йде далі самовільне конфісування видань вже по конфіскації чисел „Гр. Вістника“ на області між Збручем і Золотою Липою. Витворюється дивний гордійський вузол. Саме там, на тій території, де хоче промостити собі дорогу провокаційна агітація, одночасно з боку певних чинників робиться через самовільну конфіскацію все можливе, щоби народ про це не довідався, не оберіг себе перед наслідками цієї провокації. Чи ж справді конечно мусить з'явитися друге видання подій на Гуцульщині?

А опісля, як взагалі розуміти безправне конфісування нашого часопису на області тернопільсько-

го воєводства? Чи справді відібрано дебіт? Чи це може тільки низька і нікчемна злоба, щоби знайти нові способи з одного боку дошкулити населенню, а другого спричинити шкоди і втрати видавничству?

Нам не лишається инший вислів на означення цього ганебного, балканського поступовання, як тільки: анархія. Ніде в світі не є можливо, щоби який-небудь жандарм чи урядничина на власну руку міг дозволити собі на засвоєвання чужої власності.

Нам пишуть про відібрання дебіту нашому часописови тернопільським воєводством. Оскільки нам відомо, то про те не може бути мови, бо ж ніде на світі не практикується, щоби газета, яка появляється на одній і тій самій території в однім місті, була заборонена в другім. Зрештою, про цю заборону, про відібрання дебіту було б

ліба якесь урядове оголошення, а про це нам нічого не відомо.

Вкінці всі донесення про ці ганебні практики кінчаються просьбою о інтервенцію у компетентних чинників. Признаємося, що не знаємо, хто саме є ті чинники, котрі могли би або хотіли би спинити жандармську самоволлю. Зрештою, трудно, щоби машину, яка нпр. має за завдання унітати шутер на дорозі, можна ужити до якоїсь більш благородної цілі. Тому не лишається ніщо инше, як на зовсім нових основах зорганізувати пересилку газети. Найкраще було би, колиб поодинокі місцевості замовили собі поручену посилку нашої газети, а колиб такі посилки пропадали так, як це діється в Альбанії, то тоді треба виступити із судовою жалобою проти пошти, зглядною проти тих, що крадуть чужу власність.

Иншого виходу в створених умовах, на жаль, нема.

Севрський договір.

Севрський договір з 10. серпня 1920 р., який трактує Східну Галичину як окрему державу, починає чимраз більше хвилювати Поляків. Досі держано його в Польщі в тайні. Недавно в польським соймі нарікано, що навіть в польським міністерстві загр. справ не має примірника цього договору.

Щойно тепер, перед конференцією в Генуї — чимраз більше рубників відслонюється з цього договору. Польську пресу головню трі-вожить те, що договір зареєструва-

ла в Союзі Народів навіть Франція, союзниця Польщі.

„Курер Львовскі“ з 3 і 6 с. м. приносить в кореспонденції з Варшави обширні виписки з севрського договору (видно — вже найшовся примірник і в польському міністерстві загр. справ!). Тому що цей договір для нас так дуже важний, подаємо подані „К. Л.“ виписки у дослівному перекладі:

„Зєдинені Держави Америки, Бритійська Імперія, Франція, Італія, Японія, яко головні держави союзу і заприятелі — Польща, Румунія

держави сербо-хорватсько-словінська і держава чехословацька — бажаючи забезпечити суверенність Польщі, Румунії, держави сербо-хорватсько-словінської та держави чехословацької на областях, які їм призначено, після виміни повноважень, признаних за добрі і належно виставлені, вирішили отці постанови:

Арт. 1. З застереженням постанови про умови і доконання постанови для унормовання актуальних kwestій високі переговорюючі сторони визнають суверенність Польщі на територіях давньої австро-угорської монархії, які лежать на північ від визначеної нижче границі лінії (гл. мапа 4. 1.):

Від точки на бігу ріки Одрі зараз на південь від залізничного шляху Ратибор-Богумин, на схід і аж до точки, де східна границя громади Персна стикається з давньою границею між Австрією і Німеччиною:

давна границя: звідси на південь, південний схід і аж до точки, де границя між громадами Буковень і Яворинка стикається з давньою границею Шлеська і Угорщиною.

(Границя, описана в децизі з дати Париж 28. липня 1920. Рішення справи Тешинського Шлеська).

Звідси на схід і аж до точки, положеної около 1,5 км. на південь від коті 1725 (Бабина Гора) на давній границі Галичини і Угорщини: давня границя між Шлеськом і Угорщиною;

звідси на південний схід і аж до точки давньої границі між Галичиною і Угорщиною, положеної около 1 км. на північ від коті 1320 (Магура):

границя описана в децизі з дати Париж 28. липня 1920;

звідси на південь, відтак на схід, описи на північ і аж до точки давньої границі між Галичиною і Угорщиною, положеної на річці Білші в 500 м. від села Берети (Вржеї):

давна границя між Галичиною і Угорщиною;

звідси на загальним напрямом східно-північно-східним і аж до точки, положеної недалеко коті 487 на шляху Чорщини — Шепесофалу:

границя описана в децизі з дати Париж 28. липня 1920;

звідси на схід, описи на східно-південно-схід і аж до точки около 2 км. на південь від коті 1335 (Галич), де вона стрічає адміністративну границю між повітом Ліско і Турка на схід і Турка на схід:

давна границя між Галичиною і Угорщиною.

Ця точка (кота Галич) є спільною точкою трьох границь: Польщі, Чехословацької і Східної Галичини.

Комісія делітаційна, предвиджена в арт. II, децизі з дати Париж 28. липня 1920: визначить на місці висше описану границю лінії.

Все, що висше сказано є накладом I. арт. договору в Севр.

З свого бачимо, що границя Польщі кінчається котою Галич, а далше закінчується вже Східна Галичина.

Арт. II. сейрського договору описує границі Чехословацької з 1) Німеччиною, 2) Австрією, 3) Угорщиною, 4) Румунією, 5) Східною Галичиною і 6) Польщею.

Границя між Чехословацькою і Східною Галичиною, яка в договорі уважається окремою державою та Польщею є слідує:

5. 31 Східною Галичиною границя слідує: від точки 1655, висше описаної (точка в Карпатах спільна басейнам трьох рік Тиса, Вишо і Черемош) на західно-північно-захід аж до точки зіткнення з адміністративною границею між повітами Ліско і Турка около 2 км. на південь від точки 1335 (Галич).

3 Польщею — границя описана в арт. I. нинішнього договору і арт. 83 тім мирного договору з Німеччиною з д. 28. червня 1919 р.

Комісія, зложена з 7 членів, з котрих 5-тих іменують: головні держави, 1-го Румунії і 1-го Чехословацька, буде установлена 15 днів після введення в життя нинішнього договору, щоби на місці визначити границю між Румунією і Чехословацькою.

Пізнійші постанови полагождать справу визначення на місці границі між Чехословацькою державою і Східною Галичиною.

Арт. III. сейрського договору означає границі Румунії з 1) Угорщиною, 2) Сербо-Хорватсько-Словінською державою, 3) Болгарією, 4) Чорним Морем, 5) на північній Сході, котра то лінія буде — як говориться в договорі — пізнійше визначена (а ходить тут о Бесарабію, отже о границю з Україною), а далше (додібно):

6) зі Східною Галичиною лінія слідує: від точки зіткнення давніх границь Бесарабії і Буковини головним бігом Дністра

і аж до точки, положеної около 2 км. в доли від Залішик; головне корито Дністра в гору; Звідси на південний захід і аж до точки зіткнення адміністративної границі Галичини і Буковини з границею між повітами Горіденка і Снітин около 11 км. на південний схід від Горіденки; границя, яка буде визначена в терені, переходить через коті 317, 312 і 239;

звідси на південний захід і аж до точки зіткнення давньої Угорщини і Галичини;

давна адміністративна границя між Галичиною і Буковиною;

звідси на північний захід і аж до пункту 1655, який є в Карпатах спільною точкою басейну 3 рік Тиса, Вишо і Черемош:

давна границя між Галичиною і Угорщиною.

Точка 1655 є спільною точкою границь трьох держав: Румунії, Східної Галичини і Чехословацької.

Велика Україна.

Голод.

(Від нашого кореспондента.)

Голод на Запоріжжю все більше лютує. З числа 176 552 душ на Запоріжжю голодує — 122 706 себ то 75 проц. людности. Число голодних в Орхівському повіті дорівнює 12 900 душ, що потребують негайної допомоги. Вчителі й службовці установ не одержували пайку вже 2 місяці. Богато з них їдять собак. Таке саме положення й міліції. Вмирає дуже багато людей так, що не вистає навіть доми. Умерших ховують у спільних ямах.

У Камішинській волості від голоду занедужало 375 осіб, умерло 5. Богато вмерлих не зареєстровано через облогу недугу ріди. Траплялося, що вмерлі лежали непоховані через кілька днів. Люде живляться воронами, собаками і падлом.

Голод зачине лютувати вже й на Харківщині. У Валківській волості зареєстровано більш 20 тисяч голодних. Худоба зіджена або вигнана з голоду. Як помагають «Вісті», з голоду люде божевільні.

У Веселівській волості є більш 7 тисяч голодних. Грабунки й крадіжки стали звичайним явищем.

Неможливі на Україні.

По відомостям НКВД загальна кількість неможливіх селян по окремих губерніях в окупованій боль-

шійшій постанові полагождать справу визначення границі на місці між Румунією і Східною Галичиною.

Арт. 4. описує границі сербо-хорватсько-словінської держави, які не відносяться ані до Польщі ані до Східної Галичини.

Арт. 5. і останній каже, що постанови арт. 28 - 35 і 362 договору з Угорщиною мають приновлення до визначення на місці границі, предвидженої нинішнім договором. (Докінчення буде).

ВЕЛИКОДНЕ ЧИСЛО

одержать лише ті Вп. Передплатники, що не залягають з передплатою за квітень н. р.

шевиками України така: в Полтавській губернії — 28.660 осіб в 71 волостях і 383 сільських комітетах; Катеринославській — 18.167 осіб в 167 волостях і 256 сільських комітетах, Харківській — 84.384 осіб; Запорізькій — 24.998 осіб, Чернігівській — 40.160, Донецькій — 17.079, Волинській — 22.635, Одеській — 178.916, Подільській — 211.883, Кременчуцькій — 139.241, Миколаївській — 37.284, Київській — 197.737, разом в розкіданих по всій Україні 1.747 волостях і 8.258 сільських комітетах — 1.259.044 осіб неможливіх, які є членами комітетів неможливіх.

До цього треба додати, що коли тут знайдеться хоча і проц. лише співчуваючих большевикам, то й тоді будуть числа перебільшені, бо відомо, що в ці комітети большевики вписували селян силою.

Застрягають пожежники Херсонщини.

Як помагає совітська радіо, в Херсонщині вмирають люде від голоду. В Херсонській повіті в колдніях Львова, Ново-Вороніана, Іваніва кожного дня вмирають з голоду сотні людей. В Ново-Архангельську вмирають поголовно всі діти. В теплішій дні людність Херсонського повіту виходить із землі стебла ростин, помагає на люцерну, що спричинюють численні занедужання на жолудок, які кінчаються смертю.

НОГАН І ОУЛБ ФІХТЕ.

32)

Промови до німецького народу.

Переклав М. СВІШАН.

(Продовження.)

Як довго ми Німцями, ми мужі як всі інші люди; колиж ми на половину або й більше як на половину говоримо по чужому та приймаємо відмінні звичаї і пошу, принесені відкись в далека, то уважаємо себе за панів, а вже наш тріумф досягає вершка, коли нас не беруть вже за Німців а за яких небудь Естонців чи Англіїців, відповідно до того, хто з них власне є найбільше в моді. Наша правда. Природність з німецького боку а самовільність та штучність з боку заграниці різняться основно; тримаючись першої, ми остаємо такими власне, як наш цілий нарід, і він нас розуміє та бере за рівних собі; лише тоді, коли ми переймаємо чужий характер, ми стаємо незрозумілими для нього, і він бере нас за інші натурі. За границею та неприродність сама собою цістається до життя, бо воно первісно та в своїй основі відділилося від природи; ми мусимо її наперед знайти, і аж призначитися до віри, що щось є гарним, відповідним та вигідним, хоч по природі воно таким для нас не являється. Головною причиною того всього є у Німців його віра в більшу панськість зроманізованої заграниці, а попри те змагання до такої самої панськості, аби і в Німеччині втворити штучно поміж вищими верствами та народом пропасть, яка за границею втворилася природно. Нахай буде досить ц-

данних головних джерел тої потоці за заграничністью серед Німців; як широко вони ділали, і що все зло, яке довелось нам тепер до упадку, прийшло з заграниці, яке-що правда лише в спо-луці з німецькою повагою і маючи вплив на життя, мусило вивести до занепаду, а ми покажемо нинішнім разом.

Побіч тих двох впливаючих з основної різниці прояв, що духова освіта впливає або не впливає на життя, і що поміж освіченими верствами і народом існує або не існує стіна, я згадав ще про третю, що нарід володіючий живою мовою має пильність та повагу і завдає собі труда у всіх справах, протинно нарід, що говорить мертвою мовою, уважає всяке духове заняття радше за геніальну забаву і дає себе вести своїй щасливій натурі. Ся обставина впливає сама собою в усього висше сказаного. Нарід, що говорить живою мовою, розпочинає свій дослід від якоїсь життєвої потреби, яку життя має задоволюти, і таким чином знаходить всяку потрібну заохоту, яку дає само життя. Нарід, що говорить мертвою мовою, не бачає нічого більше як провести час приємно та відповідно до амислу краси, і він досягнув повної своєї мети, коли йому се вдалося. Те останнє змагання є майже конечним у чужинців; о скільки се явище проявляється у Німцях, то покликуювання на генія та щасливу натуру є негідним його наслідуванням заграниці, і в охоті, показати свою панськість. Вправді ніякий на світ нарід не може створити щось знамените без первісної в чоловіці сполуки, яка будучи чимсь надзвичайним, слушно називається чужоземним іменем генія. Але той який будить сам собою

лише силу уяви і викликає в ній постаті, що бувають над землею і ніколи не є вповні означеними. Аби спроводити їх на ґрунт дійсного життя і дати їм в тім житті тривалість, для цього треба пильної та розважної думки, що придержується постійного правила. Геніальність дає пильності зміст до обр.блення, і пильність без геніальності обмежується би або лише на тім, що вже оброблено, або не мала би нічого до оброблення. Пильність одначе дає життя тому змістові, який остав би без неї порожною іграшкою; і таким чином лише обоє разом можуть щось зробити, кожне з окрема будучи безсилним. Зрештою нарід, що говорить мертвою мовою, не може виявити ніякої дійсно творчої геніальності, бо йому не достає первісної змоги означування, і він може далі обравувати лише те, що вже розпочато, і обертати ся лише в круті всіх існуючих вже та скінчених знаків.

Зовсім природно, що далеко більший труд спадає на плечі народу, що говорить живою мовою. Жива мова може в порівнянні з иншою мовою, стояти на високім, ступні розвитку, але сама собою вона ніколи не може дійти до тої скінченості та виображення, до якої зовсім легко доходить мертва мова. В мертвій мові круг слів замкнений, можливі відповідні їх зіставлення вичерпуються, і той, хто тою мовою хоче говорити, мусить уживати її власне такою, якою вона є; а що, він раз колись її вивчив, то мова в його устах говорить сама собою, думає та вирішує за нього.

(Продовження буде.)

В Бердянську були випадки божевільня й самоубийств ізза голоду. В Маріупольському повіті в багатьох селах померлих від голоду рахують на тисячі.

Мобілізація комуністів.

Радіо з Миколаєва доносить, що партійна конференція в зв'язку з очікуваними вишніми нападами і внутрішніми безпорядками рішила скріпити до максимум боєздатність комуністів. На всій південній Україні для комуністів введено обов'язкове навчання по 16 годин тиждень. Всі комуністи в Миколаєві, Одесі і інших містах зведені в куріні, полки і бригади, що можуть бути змобілізовані протягом 12 годин.

Мобілізація залізничних військ.

Дня 1. квітня на вулицях Харкова появилася наказ військового комісаріату в справі мобілізації залізничних військ на радянській Україні. Мобілізації підлягають всі уроженці 1900 і 1901 рр., а також залізничники, увільнені із служби. До служби в залізничних частинах зазивають також усіх залізничників, що служили в совітських державних установах.

Незалежно від цієї мобілізації харківський ісподком оголосив реєстрацію усіх мушун, що родилися в рр. 1881—1902.

Здержання грецького пароплаву в Одесі.

Український совнарком рішив задержати в Одеській пристані грецький пароплав „Македонія“ до цього часу, поки Греція не віддасть

skonфіскований нею в р. 1920. російський корабель (Рпр.).

Закриття ліанського товариства в Харкові.

Харківський совдеп закрив існуюче там до останніх часів ліанське товариство за різку критику, якій піддано на загальних зборах т-ва всю діяльність совітської влади в боротьбі з голодом. (Рпр.).

Реквізиція церковних скарбів.

Як доносить „Правда“, до Києва прибув заступник народного комісаря для внутрішніх справ. Він має перевести реквізицію церковних скарбів у всіх тамошніх монастирях і церквах.

Повстання в Донській області.

З Москви доносять: В Донській області розвиваються повстання. Недавно большевики зліквідували відділ отамана Фомина. (Рпр.).

Транспорт комуністів з Америки на Вел. Україну.

З Данцігу одержали ми звістку, що дня 26. марта відплив відтам на Лібава корабель з комуністами українського походження із Зєдинених Держав і Канади, що причалив до пристані в дорозі із Зєдинених Держав на Вел. Україну. Транспорт забезпечений на досить довгий час харчами та всяким технічним матеріалом.

При виїзді адреси просимо не забувати подати і попередню свою адресу.

Шевченківські свята.

Перемиські.

Перемиська громада відсвяткувала 61. роковини смерті Тараса Шевченка концертом, що відбувся дня 1. квітня заходом Тов. „Перемиський Боян“ і других місцевих Товариств. Концерт розпочався відспіванням Шевченкового „Заповіту“ укладу Стеценка, який вислухала публіка стоячи. Після цього дир. Р. Гамчикевич виголосив глибоко обдуману й оригінальну промову на тему Шевченкових слів:

„Воскресну нині, радя їх,
Людей закованих моїх,
Убогих нищих. Возведичу
Малих оттих рабів німих!
Я на сторожі коло їх
Поставлю слово“.

В своїй промові засував бесідник невідрадне сучасне політичне положення нашої розшматованої Батьківщини та закінчив словами, що по всіх стражданнях це лихо життя минеться, що сповниться слово нашого Пророка І:

„Встане Україна,
Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти“.

На четверту точку програми припала деклямація „Хатина“, яку виголосила з правдивим зрозумінням п. З. Чеховичівна, хоч цю деклямацію обняла в останній хвилі, бо на день перед концертом.

Музична частина концерту складалась з двох виступів артиста скрипки п. Е. Перфецького, проф. Музичного Інституту у Львові, тріа на два сопрани і тенора та двох мішаних хорів „Перемиського Бояна“.

Проф. Е. Перфецький відіграв, як звичайно — гарно, кілька композицій, а саме: Свендсена „Романсу“, Сікарда „Українські танці“, трудну фантазію Сарасата з оп. „Фавст“ і ин. Артиста нагороджено бурливи оплесками й приневолено до наддатків.

Гарне враження викликало також у нас доволі рідко співане тріо М. Лисенка до слів Шевченка „Сон-

це заходить“, виконане пп. Р. і П. Волянськими та п. З. Чеховичівною.

Мішаний хор відспівав складно два більші твори до слів Т. Шевченка: п. Е. Форостини „Причинну“ — балладу на мішаний і жіночий хор з теноровим сольом (п. Волянський) і п. Б. Вахнянина „Галайду“ — музичну картинку з сольом баритоновим (п. Горечко) і теноровим (п. Волянський). Диригували своїми творами п. композитори.

Належить зазначити і признанням, що „Перемиський Боян“ під проводом голови Товариства п. Е. Форостини й дірлента п. Б. Вахнянина розвивався дуже гарно і розпоряджас гарними голосами. Чисельно хоч не дуже великий, співає він рівно і з чуттям, чим не все можуть похвалитися інші провінційональні хори, а навіть і львівський „Боян“.

Фортеп'яновий супровід спочивав в умілих руках п. проф. О. Ціпаковської і п. І. Негребецької. До скрипкового сола акомпанював п. І. Бобикевич.

Свято закінчилося відспіванням гімну „Ще не змерла Україна“. Гарно прибрана сцєна була вповне на місцевим мішанством і інтелігенцією. Жалко тільки, що у святі не взяли також участі представники селянства Переміщини, бо таке свято причиниється незвичайно до поглиблення національної свідомости серед широких селянських мас, додає їм сили до дальшої боротьби за наш найвищий національний ідеал і віри в краще Завтра нашої Батьківщини.

—ин.

Присилайте склади на пресо-вий фонд на кн. ч. 30.000 в Союзі Кредитовім, Львів, Ринок 10.

Присилайте жертви на будову пам'ятника ІВАНА ФРАНКА до Кравого Союзу Кредитового Львів, Ринок 10, ч. кн. 40.000.

Перед конференцією в Генуї.

Становище Франції.

Агенція Аваса доносить з Парижа: Величезну більшість, що вчора заакцентувала французьку тезу, яку буде боронити в Генуї Поанкаре, одержано по довгих і подрібних дискусіях, де взяли участь всі партії. Меншість в числі 72 голосів складалася з 15 комуністів, 52 зєдинених соціалістів і 5-тьох, що належать до різних груп. Від голосування здержалося 37 послів, з 7 інших груп.

Денники коментуючи згаданий вислід голосування в Палаті депутатів, звертають увагу на велике значіння цього рішення та зазначають, що ухвалений денний порядок, виразно апробує політику жаданих гарантій намічених у французькому меморіалі. Обговорюючи рівночасно деклярацію, яку склав Льюїс Джордж в Палаті Громад, висказує ціла преса вдоволення по причині ясної заяви Льюїс Джорджа, яка усуває всі сумніви що до недовірчливості трактативних рішень та справ відшкодовання. Денники є рівнож вдоволені по причині ясного становища Л. Джорджа, про необхідність признання совітами давних російських довгів та стверджують, що Франція завдяки тому, одержала такі гарантії, яких бажала, супроти чого може тепер спокійно взяти участь в генуєнській конференції для льояльного співділення при економічній відбудові світа, має розумітися з застереженням, що Франція буде противна всьому, що моглоб потягнути за собою зменшення належних їй прав, або її безпеченства.

Бенеш про конференцію в Генуї.

Ч.П.Б. доносить з Праги: „На останньому засіданні Комітет Палати послів для закордонних справ, прем'єр д-р Бенеш обговорював політичне положення перед генуєнською конференцією. Д-р Бенеш зазначив, що положення Європи дуже важке і потребує скорої направи. Першою точкою є відбудова Росії і навізання з нею зносин. Відношення генуєнської конференції до питання відбудови Росії, не опирається зовсім на ідеї господарської і заріркової експльоатації Росії. Взагалі генуєнська конференція буде мати на меті направи господарського життя Європи і зближення народів. Говорячи про відношення Чехо-Словації до Росії заявив бесідник, що відношення це є таке саме яке було від давна, себто чехословацький уряд є протиний всякій військовій інтервенції в Росії, та не думає мішатися до внутрішніх справ совітської Росії. Чехословація буде дальше прямувати до навізання господарських і торговельних зносин з Росією і буде дальше уділяти помічі російським голодуючим та емігрантам за кордоном. Незалежно від вислідів генуєнської конференції, чехословацький уряд застерігає собі цілковиту свободу ділання у відношенні до Росії.“

Проект плану відбудови Росії, обіймає слідуєчі точки: 1) Переведення ліквідації давних зобов'язань Росії з передвоєнних часів, 2) Удержання постійної комісії для контролі російських зобов'язань, 3) Розгляд питання, під якими умовами може працювати інвестиційний заграничний капітал в Росії.

Відак буде розглянена справа особистого безпеченства чужоземців, правосильність судових засудів, справа введення чужоземних судів для чужих підданих, зглядно утворення мішаних судів.

Програма генуєнської конференції має на цілі головню навізання господарських відносин, а справи політичні будуть порушувати тільки посередно. Завданням конференції буде також упорядкування можливого співжиття між державами середньої Європи, оперті по змозі на спільності інтересів.

Під кінець заявив Бенеш, що чехословацька делегація їде до Генуї без страху, але й без великих надій. Ті, що ждуть там ревізії мирових трактатів заведуться, бо порушення цього питання, на генуєнській конференції спричинило би тільки її розбиття. Не мають слушности також ті, що дивляться на конференцію песимістично або вожоро, бо її висліди можуть бути ще добродійством для цілої Європи.

Французька делегація до Генуї.

Французька делегація виїде з Парижа до Генуї в трьох партіях, дня 6, 7 і 8. ц. м. Голова делегації міністер справедливости Барту виїде дня 8. ц. м. перед полуднем.

Президент міністрів запросив членів делегації і знатоків, щоби дати їм останні вказівки.

Склад мадярської делегації.

Мадярська делегація на генуєнську конференцію буде складатися з премера гр. Бетлема, міністра загр. справ Панфія, б. міністра фінансів Телекія, держав. секретаря міністерства фінансів Вальке, представника міністерства торговлі Штотвского, легатійного радника Куен-Гедерварія та кількох секретарів. Делегація виїде з Будапешту дня 7., а приїде до Генуї 9. ц. м.

Чічерін про завдання генуєнської конференції.

Голова совітської конференції до Генуї Чічерін в розмові із співробітником „Voss. Zig.“ сказав, що витає із вдоволенням заяву Льюїс Джорджа в останній промові, бо на першім місці Л. Джордж поставив як найважливіше завдання конференції в Генуї загальне зменшення сухопутних армій. Цілий світ — говорив Чічерін — очікує зменшення воєнних тягарів. Конечне також усунення постійної небезпеки з боку оставших ще решток білих армій. По думці Чічеріна великим кроком вперед був договір з 30. марта в Ризі, від якого належить надіятися усунення всякої небезпеки.

Дальше заявив Чічерін, що належить визнати совітську Росію з чисто тактичного і торговельного становища, бо при кождім господарським договорі з Росією, обі сторони повинні бути правними особами. Росія рахує на те, що буде поставлена на рівні з іншими державами.

Для Росії є три річи ненарушаємі: 1) суверенність російського уряду, 2) господарська самостійність Росії, 3) піддержання функцій господарського організму Росії.

Чічерін підчеркнув, що ідею загального мира та засади програми відбудови належить приписати головню Л. Джорджеви. Вкінці ствердив, що совітські делегати не стерплять ніяк, щоби на денний порядок конференції дісталася справа відношення Грузії до інших совітських республік.

Домагання совітів.

Як подають з Москви, совітська делегація на конференцію в Генуї буде домагатися: для мореплавби: признання совітської торговельної фляги, свободи рухів на усіх морях, права користуватися усіми заграничними пристанями і звороту всіх російських кораблів, що знаходяться за границею. На випадок неутралізації Дарданелів, совіти мають зажадати своєї участі в контролі над проливами.

Охорона для совітської делегації.

З Риму доносять, що готель, в яким буде приміщена совітська делегація в Генуї, берегтиме 200 італійських карабієрів.

Присилайте партійний податок на вил. кн. ч. 5.000 „Кравого Союзу Кредитового“ у Львові, Ринок 10.

На могилу Олександра Мешуги.

Жмут спеминів.

Життя кожного чоловіка — це книга, з котрої багато можна навчитися — сказала Жорж Санд — і як раз такою навчаючою книгою є життя великого нашого артиста. На жаль, не знаємо докладно всіх деталей сего життя. Покійний не любив про себе розповідати, але і тих кілька споминів, котрі час від часу виринули, які характеристичні!

Ото видимо молодого хлопця, в котрого душі пісня віків грає, як ведений жахом світа і краси покидає родинну хату і спішить до Львова на науку.

Прийнятий до Ставропільської бурси, ходить до гімназії, а відтак до учит. семинарія, але попри шкільну науку з цілим жаром віддається науці співу. Спів, пісня — сеж життя його, сє мрія, що стелиться перед ним мов зоряний шлях, манить і веде в містичне царство краси.

Проф. співу Високий пізнається на ньому і з дружною прихильністю переливає в нього все своє знання. Підчас того кінчить п. Ол. Мешуга семинар учит. і стає учителем при школі св. Анни у Львові. Концерт, уладжений в салі "Народного Дому" приносить около 400 зол. доходу. З тим пускається в світ. В Італії з цілим завзяттям учится — кладеться з нотами, спить з ними, будиться з ними. Але мала сумка вичерпується, мимо незвичайної ошадності молодого артиста. Нераз приходить йому в Італії голудувати. Нераз заробляв Покійний співанням в церковнім хорі. Та ані біда, ані голод не знеохочують його. Підчас одної такої кризи, коли гроші вичерпалися а підмога не надходила, запрошено його до співучасті в концерті в Німці; і по концерті один бездітний мільйонер закликав його до себе і запропонував молодому співакови адопцію. Пропозиція приманлива і не кожний мав би відвагу відкинути її. А всеж таки сей молодий чоловік, що нерав недостаток терпіти мусів, відкинув її. Він волів бути свободним.

Професор Високий займає його до повороту; вертає і починає тепер його сценічна кар'єра оперного співака, кар'єра повна блиску, чару і слави. Хто не видів сезону оперного з Мешугою, сей не зможе уявити собі сего захвату, одушевлення, ентузіазму, який тоді панував. Театр дрозав прямо від оплесків захоплених слухачів, котрі очаровані нечисленні рази викликували артиста, котрому в дарі несли стирти вінці, китиць, на котрого спадав дощ пахучих цвітів. А пісня ся, туги повна, срібним сявом зоряним сповивала душу і жаль будила за чимсь, що не верне більше,

і россою сліз спливала на стрівоже, не серце...

Всіми відтінками чуття дрожала пісня його і всіх поривала, полонила, у мрійний несла світ... А пісню сию довершувала пориваюча гра, артистично досконала, котру критика ставляла за віір драматичним артистам; кожна ролі виходила у нього скінчено вираблена, обдумана до найменших подробиць, аналіза психологічна доведена до містечтва.

І як раз тому, що пісня у нього не була тільки popisом голосу, лиш вірним виразом переживань душі, тому робила таке переможне враження.

Але ані суперлативні рецензії, ані захоплення розентузіязованої публіки не викликували у нашого артиста гордості або зарозумілости. Ніколи! Бо він сам був для себе найстрогішим критиком, і нераз говорив, що рідко вповні задоволений аї своїм креаціям. Бо він все стремів до найвишого виразу совершенности, непинно працював і поважним студіям віддавався: не лише працював над своїм голосом, полірував, шліфував, обробляв, доки не став тим брилянтом, що тисячними огнями грає, — але ціле життя провадив наукові досліди над людським голосом і над методами доцільного його ведення. Про це добре знають його ученики.

Поводження і слава його не унівали — він сам для себе не вибагливий і ошадний до крайности. Але за те горячо відчував чужу потребу і горе і спішив в поміч, де лише міг. А яким був сином свого народу, як понимав обов'язок горожанина, про це знаємо всі. Жив для народа і всю мрію золоту життя — своє мистецтво, всю працю свою в дарі йому ніс.

А працював все і всюди, де доля кинула його, не кидав праці, що була нервом його життя і насолодою. А життя не стелилось рожами лише йому — всьо здобував тяжкою працею і трудом — ось і в ті останні роки, коли воєнна хуртовина застала його на чужині, прийшлося йому зазнати чимало нестатку і горя — а коли відтак находить лекції і свою працю розпочинає, знаємо як збирає еотик до сотника на поворот до вітчизни — але коли дізнався про нужду серед академічної молодіжи у Відні весь узяв у свій гріш і переслав, як се читали ми минушого року в часописі.

Сих кілька споминів приношу на свіжу могилу Великого Покійника на поуду для нас, а на вічну пам'ять йому.

Н. Н.

Польща.

Чергожий скандал.

З Варшави доносять телефоном до львівської "Хвилі":

Дня 4. квітня хроніки польського союму занотували перший випадок уділення членови уряду заяв недовіри. Цю заяву вирішив польський сойм голові головного земельного уряду д-рови Кернікові в зв'язи з дойлідською аферою.

Сталось це з приводу відповіді польського уряду на інтерпеляцію З. Л. Н. в справі Дойліди. Відповідь уряду на цю інтерпеляцію брала в оборону п. Керніка, опираючися очевидно на матеріялах доставлених головою Гол. Зем. Уряду п. Керніком. З рамені З. Л. Н. віз цілу протидойлідську кампанію п. Станішкіс, який зажадав отворення дискусії над відповіддю уряду, на що осягнуто однудушну згоду. Голосували за тим також п'ястовці. не прочуваючи, що самі

опинились в зручно наставлених силках.

Уже промова голови Найвищої Контрольної Палати п. Жарновського випала для п. Керніка фатально. Слова Жарновського були виразним актом обжалування проти голови Гол. Зем. Уряду. А коли відтак п. Кернік як небудь зовсім добрий політик і не найгірший адвокат не зумів мимо зусиль розвіяти, ароблених йому закидів, фінал був легкий до передбачення.

В результаті сойм ухвалив голосами проти голосів п'ястовців при сецесії П. П. С. не прийняти до відома відповіді уряду на інтерпеляцію.

В тім самім моменті п. Кернік ошадно опустив лаву уряду, повитаний своїми товаришами поданням руки.

Підчас дискусії прийшло до скандальних сцен. Станішкіс Пуктек, слухаючи виводів Станішкіса

крикнув під адресою п'ястовців: "Каналіі!" Тоді встав Бриль і вдарив Пукте в лице. Другий Станішкіс Сейба, який був поблизу, не могучи прийти в підмогу загроженому товаришеві, плюну в бік Бриля, але трафив другого П'ястовця Шміглі. Інцидент покінчився виключенням Бриля на п'ять засідань.

Вже тепер можна ствердити, що нинішні випадки в польському союму не остануть без наслідків для кабінету Поніковського. Вказує на це хоч би полеміка людовця Ратая з Тромпчинським а справі усталення порядку нарад четвертого засідання польського союму.

В супереч очікуванню денний порядок не уявляючись бюджетової дискусії, проти чого остро виступив Ратай. З виводів Ратая можна було без ніяких труднощів переконатися, що П'ястовцям спішиться до розігнання кампанії як реванжу за віднесене нині поразення.

В доповненню позвищого доне-

сення "Хвилі" подає "Дзєннік Людови" тло, на якому накрив цей неймовірний скандал.

Дойліда, є це маєтність призначена на парцеляцію, в якій брали участь послі-П'ястовці — Бриль, Рачковські, Кернік, Бобек та барон Баталія. Голова польської державної Контрольної Палати Жарновський ствердив, що тою маєтністю, яку набув польсько-американський банк заінтересувався головою Кернік. Парцеляція велася методами найпростішої спекуляції, а саме банк платив по 6.000 мк. за морг, а жадав 120.000 мк. Супроти цього окружний земельний уряд в Білостоці зажадав, щоби цю маєтність викупити для цілей земельної реформи.

На це домагання не відповів Головний Земельний Уряд, на якого чолі стояв Кернік, а тимчасом маєтність продано за 400 мільонів тоді, як банк заплатив за неї 170 мільонів.

Дописи з краю.

Конюхи, пов. Баряжани.

Відродження села.

Село Конюхи, бережанського повіту, п'ять літ мучилося тяжко, заки вилізло із землянок та "фукс-льохів" на світ божий та замешкало як люде в нововідбудованих хатах. Так звістича конюшан війна, особливо роки 1916 та 1917, коли туди 11 місяців йшла боева лінія. Тоді то всьо пішло в нівець і з догелітної патріотичної й культурної праці не лишилось ніщо. Церкви спрофановані й понижені, ніякої школи (всі збудені), а трьох читалень, двох "Січів", "Сільського Господаря", стоваришення господ-кред. "Обнова" — ані знаку. Та таки віджила нас душа українська: за-бажала світла, тепла, давних ідеа-

л'в, якими жила так буйно. А хотіти жити то значить вже не латися, борикатися в загібіллію. І ось у Конюхах перші ластівки весни народнього життя: З давних сімох шкільних клас вже є дві, третя відроджується. Є уже трохи школи, за якою молодь та старі тужили. Крім цього дня 5. марта ц. р. віджила одна читальня в Конюхах на місточку. Відбулися загальні збори, вибрано свій виділ, вислалося авиж 50 членів. Головою вибрано с. Кс. Сосенка, заступником Федя Курила. Занялося відновно читальні кількох ширих козаків-незміраків: Федь Курило зі сином Петром, Гринь Саранчук з сином Стефаном, Йосиф Когут, Петро Сінгалевич, М. Дмитрак, Микола Цеволік. Є іще більше таких — цілий курінь!

Нова небезпека!

(Докінчення.)

Побір премій відбувається за посередництва податкових урядів, причім премії користають з права неспірної екзекуції в дорозі адміністративній і привілеїв, які мають державні податки. Від залеглих премій побірається відсотки про-волоки у висоті і проц. місячно.

У виконуваних чинностях Польської Дирекції взаїмних обезпечень обов'язані співділати громадські власті, що мають приймати зго-лошення обезпечень і пересилати їх органам Польської Дирекції взаїмних обезпечень, повідомляти їх про шкоди, старатися о збір премій в вписаній речинці, пересилати їх до податкових урядів, а вкінці заряджувати екзекуційні середники проти обезпечень, які отгалися би з заплатою премій.

Надвизки фондів, які повстали би в кінцем року обертаються, по приділенню часті означеної Міністром Скарбу до резервового фонду, на закладання огневих сторожей, запомогі для огневих сторожей і їх союзів, попірання акції комунальних властей на уряджування збірників води і водотягів, попірання раціонального будівництва, уділювання низько-процентових позичок будівельним стоваришенням, попірання всяких культурних завдань і т. п.

Управа Польської Дирекції взаїмних обезпечень належить до Надвірної Ради і Заряду. Надвірна Рада складається з членів, вибраних через зїзд в кожнім Воєвідстві т. зв. обезпечених радників (по 3 а кожного Воєвідства), а тих знову обезпечених радників вибирає по 3 а кожнім повіті повітова рада і ради міст о власних статутах з поміж обезпечених членів. В засіданнях Надвірної Ради бере участь делегат министерства

скарбу. Справами Польської Дирекції взаїмних обезпечень кермує безпосередно заряд, що складається з председателя, його заступника затверджє на внесок Міністра скарбу Президент Річпосполитої Польської, директорів і їх заступників Надвірної Ради, інших урядників председателя заряду.

Над цілою діяльністю Польської Дирекції взаїмних обезпечень веде нагляд Міністер скарбу, який між иншими видає приписи про локату фондів, затверджує тарифи і умовини обезпечень та має право розвязати Надвірну Раду.

Вкінці в переходиних приписах, є одна дуже важна постанова, а саме, що переняті, через Польську Дирекцію взаїмних обезпечень обезпечень будинків від огню, на які заключено договори перед тим, заки закон увійшов в життя, може наступити аж по впливі часу, на який договори ці були заключені, або по розвязанню їх по думці умовин обезпечень і аж від цього часу зачинається обов'язок обезпечення Польської Дирекції взаїмних обезпечень.

Мимо того однаке, що Польська Дирекція обезпечень є інституцією майже державною і користується правами, які мають при-норовлення до державних податків, польська держава, не хочачи наражувати себе на втрати в некорисних літах, по закону не поно-сить ніякої відповідальности за евен-туальні втрати в Польській Дирекції взаїмних обезпечень, так що в разі більших шкід обезпечень можуть не отримати відшкодовань, бо Польська Дирекція взаїмних обезпечень не буде мати на це фондів, держава за недобори не відповідає, а аложением закладового фонду законом не є предложєне, ані зазначєне

ТЕЛЕГРАМИ.

Порядок утворення делегації.

Париж. (ПАТ.) Агас потверджує вістку, що в неділю або понеділок рано зберуться делегати союзних великодержав в Генуї на засідання в цілі усталення спільного поступовання на конференції. Коли під час конференції союзники мали би знову зібратися на таке засідання, то французька делегація домагатиметься, щоб в цих нарадах узяла також участь мала антанта.

Контроль чужинців в Генуї.

Генуя. (ПАТ.) Префект міста видає розпорядок, що всі чужинці, котрі під час конференції прибудуть до Генуї, мають зголосити свою присутність в поліційному комісаріаті. Ця формальність не обов'язує членів делегацій.

Індійський представник в Генуї.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. Дадіба Даяль, член Ради Індії, прибуде до Генуї і вийде в склад англійської делегації на конференції як представник Індії.

Латвійська й естонська делегації.

Айльвезе. (ПАТ.) Радіо. Латвійська делегація прибула нині до Берліна. Завтра виїздить до Генуї. Естонської делегації сподіюється в Берліні на 6. ц. м.

Прилучення Бессарабії до Румунії.

Букарешт. (ПАТ.) Радіо. Орієнт. Сенат ратифікував односторонній акт прилучення Бессарабії до Румунії.

Болгарська делегація.

Софія. (ПАТ.) Болгарська делегація з през. міністрів Стамболіським і міністром фінансів Турлаковим на чолі відїздить нині до Генуї.

Російська і фінляндська делегації.

Айльвезе. (ПАТ.) Російська делегація на генуєнську конференцію кинула вчора Берлін. Красін відїхав до Лондону, щоб відбутися на нараду. До Генуї прибула вчора фінляндська делегація з през. мін. Венделю і фінляндським послом з Копенгаги іменом на чолі. Делегація виїздить нині до Генуї.

Повстання на Сибірі.

Москва. (ПАТ.) Доносять із Сибірі про зростаючий там сільський повстанський рух, який вдержує останки військ Колчака. Сільське населення огорчене на сов. влади і за реквізицій продналога численно підпомагає повстанській відділі.

Міжнародне бюро праці на конференції в Генуї.

Рим. (ПАТ.) Агас. Адміністраційна Рада міжнародного бюро праці на останньому засіданні прийняла до відома телеграму міністра Шанцера, якою запрошує він Бюро до вислання технічних знатків на генуєнську конференцію.

Англійський вантажний корабель їде до Мурману.

Ліфилд. (ПАТ.) Радіо. Англійський уряд для загр. справ сповіщає, що висилає на беріг Мурману корабель, заосмотрений в гармати для охорони над англійськими рибальками. Це відповідь на насили, якого допустилися совітські влади на двох англійських рибальських кораблях, з котрих один затопили а другий сконфіскували під претекстом, що ловили рибу на територіях російських вод.

НОВИНКИ.

— Чергове число „Гром. Вістника“ появиться в суботу рано в неділю датою у звичайнім обемі.

— Колеїната. Вчорашнє число (39) „Громадського Вістника“ з дня 6. квітня 1922. сконфіскувала прокураторія за два уступи в статті „Нова небезпека“ і кінцеве речення та заголовок одної новинки про надужиття п. поліції. (13)

— Мача — гіпохондрик. У Варшаві арештовано на днях двох учеників гімназії і одного студента права, які мали викрасти з генерального штабу копію мобілізаційного плану. Підозрюють їх о приналежність до широкозакроеної шпійської організації.

— „Англійські“ працники польської поліції. „Дзєннік людзів“ доносить про знущання поліції над арештованим 11. марта робітником з міської гавані і його жінкою. Робітника підозрівано лише о крадіж і в слідстві виказалася його невинність, а мимо того арештованих закуто в кайдани і стиснено так, що з рук плила кров. При тім через цілий час бито його аж до непритомності, при чім „відначилися“ головні постерункові Ковальські і ком. Баторські, а в комісаріаті при ул. Вальоновій біють арештованих усі функціонари. Це „англійське“ поступовання — пише „Дзєннік“ — польської поліції є вже так загально звисне, що треба дивуватися, що ніхто досі не виступив проти такого урядовання. Скандаль!

— До відома Дирекції Залізниць. До нашої редакції прийшов гром. В. В. і розказав слідує: В неділю 2. квітня, о 9. год. вечір хотів купити при касі ч. 3. на гол. двірці у Львові пів білета третьої класи до Рави р., бо 50. пр. знизка прислугує тому, як студентом однорічного торговельного курсу т-ва „Просьбіта“ на основі розпорядку Дирекції Залізниць у Львові з дня 5. січня 1922, ч. 4330. VI. 1921. Та коли касір прочитав посвідку п.

В. В. — писану по польськи й по українськи — заявив, що пів білета не видасть. Тоді пошкодований пішов до вищого урядника, і той поручив касірови видачу пів білета. Той справді видав, але відразу злосливо заявив: „rap dopłaci w rosiaгу“ — і дійсно, коли в поїзді відносний білет і посвідку побачив контролёр, зажадав від В. В. доплати, кажучи, що „nasze nik nie zna rozporządzenia“. Апелюємо враз з пошкодованим до Дирекції Залізниць у Львові, щоб поучила своїх функціонерів, краще вповнювати її власні розпорядки.

— З мазевофільської хроніки. Інформують нас, що Лісковицький підписав повноважність для польської репатріаційної комісії, відібрати в Ростова н. Доном стародруки й рукописи вивезені м. и. й зі ставропольського музею в 1915 р. Це право прислугує Полякам на підставі російського договору, який — видно — признає нещасний угодовець і вірить, що ті стародруки справді попадуть ще коли до ставропольського музею через польські руки.

— Не лезіть! Залізничний офіціал в Яворові Владислав Герговіч відказується видавати білети Українцям кажучи, що по українськи не розуміє. Але коли ходить тому панкові о те, щоб шось у селянина виманити, то балакає, як родовитий Українець. Просимо цю дорогою Дирекцію Залізниць у Львові, щоб поучила такого рода підпанків, що „не ніс для табакерки, лише табакерка для носа“. В. С. з Яворава.

— Вандали. Доносять нам віригідні люди, що на львівському двірці палать польські поліції всілякі українські часописи, книжки — хоч би й не політичного змісту — а навіть листи, які приходять з загралиці, головню з Відня і Берліна. Подаємо це під осуд культурного світа.

— Злоба чи глупота? В скалатським, гусятинським і теребовельським повіті ширить хтось від якогось ча-

Отсе найважніші постанови закону. Поглядаючи його і беручи під увагу наші відносини і теперішній фактичний стан, в яким знаходиться наш край, мусимо ствердити, що зводиться небезпека, що в недалекім часі може наш нарід платити знову мільярдів суми на цілі йому зовсім ворожі. Бож прещінь Польська Дирекція взаїмних забезпечень буде виключно в польських руках і ніякого голосу український нарід в ній мати не може. Поміняючи вже засяд — навіть до Надзірної Ради при такім стані річей, як вони нині є, не може бути вибраний ніякий член непольської народності, коли нема яких безпосередних виборів, а тільки повітові ради мають іменувати забезпечених радників, які з поміж себе знову будуть вибирати членів Надзірної Ради. Не можна мати також ніяких ілюзій що до цього, щоб яка частина надвижки фондів могла припасти на які непольські цілі, бож так, як вище сказано, вибрана Надзирна Рада не буде прещінь ухвалювати субвенцій зні на організування українських огневих сторожей, зні на українські культурні цілі, чи на українські видавництва, які мали би на меті поширювання асекураційної чи кооперативної ідеї.

Висить отже над нами новий меч Дамокля, який буде мати досить засобів до розпорядимости, щоб невідому часті нашої суспільності заманити в свої сіті, чи то — бодай в початках для реклами — низькими преміями, чи то обітницями і гарними кличами про великі цілі і завдання Польської Дирекції взаїмних забезпечень. Поки отже ще час лежить на свідомій часті нашого громадянства обов'язок протиділати всім можливим способами тому, щоб всі українські будинки і рухомости забезпечувало в Польській Дирекції взаїмних забезпечень, а то тим більше, що через цей закон є незвичайно загрожено в своїм існуванню з так тяжким трудом здобуте Товариство взаїмних забезпечень „Дністер“, що тільки вже хісна принесло українській суспільності. Надіятись на це, щоб велика часті суспільності користаючи з цієї постанови закону, що тільки

2/3 частей вартости мусять бути забезпечені в Польській Дирекції взаїмних забезпечень, забезпечила оставшу 1/3 часті в товаристві „Дністер“ нема великих виглядів, бо небагато членів схоче мати до діла з двома Товариствами і тому треба тепер, заки ще нема оголошення Польської Дирекції взаїмних забезпечень, що вона в наших повітах розпочинає свою діяльність, поширити як найбільшу агітацію за цим, щоб у весь наш загаль забезпечення свої будинки і рухомости в своїм Товаристві, як та-кож, щоб ніхто не виповідав вже заключених забезпечень в Товаристві „Дністер“. Опираючись на постанову закону, що будинки можуть бути забезпечені в Польській Дирекції взаїмних забезпечень аж від цього часу, коли скінчиться забезпечення в цім Товаристві, де вони були забезпечені передтим, заки Польська Дирекція взаїмних забезпечень розпочала своє урядовання, або по розв'язанню, себто виповідженню дотеперішнього забезпечення, може наша суспільність ставити чоло цим новим затіям, а то тим більше, що в умовинах забезпечень Товариства „Дністер“ міститься постанова, що забезпечення остає так довго в силі, доки його не виповість сам забезпеченець. При тім можна вказувати на це, що в Товаристві „Дністер“ може кождий забезпечитись на таку квоту, на яку сам схоче, між тим, коли в Польській Дирекції взаїмних забезпечень треба буде забезпечитись на суму, яку означить таксатор Польської Дирекції взаїмних забезпечень, що очевидно при теперішній дорожнечі матеріалів і робіт винесе мільйонні квоти, від яких треба буде також заплатити і відповідні премії, перевищуючі часом фінансову спроможність забезпечених. Тільки до роботи треба взятися негайно, заки ще Польська Дирекція взаїмних забезпечень не розпочала у нас своєї діяльності, бо опісля буде уже за пізно. Тому не легковажмо справи і не даймо за свої гроші крутити на себе нового батога.

Ярослав Колтунюк.

РІЖНІ ВІСТІ.

Мостовенко у през. Матеріна.

Берлінські часописи доносять, що голова торговельної місії радянської України, Мостовенко, був прийнятий президентом Чехо-Словаччини Матеріком і мав з ним довшу розмову.

Німеччина не дала візи Зіковезови.

„Новое Время“ передає, що німецький уряд не дав Зіковезови візи на приїзд до Німеччини і за його офіційного становища як представника ісполкома III-го интернаціоналу.

Мадярські комуністи їдуть до сов. Росії.

З Будапешту вислав мадярський уряд до совітської Росії другий транспорт мадярських комуністів. В їх числі находитесь засуджені на кару смерті 6. народні комісари большевицької Мадярщини. Тільки 6. народнього комісара Гері в останній хвилині забрано з поїзду. Ходять чутки, що рішення його помилувати. (Рос.)

Російські студенти в Ростові.

„Новое Время“ доносить про заарештування великого противобольшевицького заговору в Ростові н. Д. зорганізованого студентами тамошнього університету. В заговорі були аншані також представники військових частин червоної армії, розмішаних в Ростові. Переведено чинів арешту. Розстріляно над 250 студентів. Університет закривають.

Соймове буча в Берліні.

З Берліну доносять: На засіданню пруського союму прийшло до бійки між комуністами і послами правих. Під час бучі схватив один з комуністів стирту актів і кинув їх на голови консервативів. (ПАТ.)

Шульгин про будучу Росію.

В. Шульгин в розмові із співробітником „Русспрессу“ заявив: „Я вірю, що в Росії буде знову монархія. Но вона буде здвигнена не руками, обгареними в крові, а руками тих, хто припинить потік крові.“

Литовський журналіст про відносини Литви до Росії.

Литовський журналіст Шальчіус, котрий прибув до Праги, в розмові з чеськими журналістами заявив, що він вірить, що Росія демократична й обновлена скоро вилічиться із своїх економічних ран і житиме мирно з прибалтійськими державами. Питання форми — конвенції, федерації чи чого иншого — являються справою будучого порозуміння і ходу подій.

Пам'ятайте про прасовий фонд „Громадського Вістника“! — Жертові просять сплати до Кредитного Банку у Львові (Рим. ч. 10.) на білети ч. 10. „Громадського Вістника“.

су вісти про одного священника з Поділля — раз латинського, то українського — який мав недавно замордувати і обробувати якогось „американця“, що попросився до того священника на нічліг. По тим слухам того священника вже розстріляли в Станиславові або Львові. Цікаво, чи це правда, чи сплетня, і в чий інтересі лежить, такі вісти ширити між народом.

— **Гамбаль** Громадяне Ляшок мурованих дивується, звідки Юрій Квітнюк, б український жовнір, набрав стільки ревності до теперішніх панів, що силомістю стягає з людей „даніну“ навіть тоді, коли сам війт оправдує не одного бідака й звільняє від того обов'язку.

— **Повертання** По в'язниці, Гринько Волошин з Соляти, Рудецького повіту, посварився з чимось зі своєю на реченою в Топільнішій і пхнув її п'ять разів ножем в груди.

— **На стару моду.** В Журавині к. Перемишля підкопалися злодії до комори Михайла Кухарського і винесли по підвалину річи вартості 304 тисяч марок. Так пробували зробити і в Фр. Войташці, але він сполошив їх, так що вони тільки погрозили револювером і обіцяли ще „загостити“.

— **Добрий сторож** безпеченства. Постеруховий польської поліції в Горлицях заманив онуку одну малолітню дівчинку до своєї квартири і допустився на ній насильства. Поліціянта арештовано.

— **Катастрофа в копальні.** В селі Петергофен, раціборського повіту (Г. Шлеську) в копальні „Анзельма“ вибух пожежі. 400 робітників відтих від світа — ждуть смерті від землетрусу.

— **До всіх українських приватних інститутів і підприємств.** Подорожники найкращі середники щоденного запотребовання і нужденні під цю пору плати українських приватних службовиків в українських інститутах спонукають Головну Раду „С. У. П. Р. У. Г. А.“ звернути увагу Хв. Управ цих інститутів на konieczність виплати їхнім службовикам перед святом Христового Воскресіння датку у висоті найменше 150% місячних поборів. Головна Рада переконана, що не знайдеться у нас ані одна інституція, Управа котрої відказалася би тепер від сповнення цього обов'язку супроти своїх службовиків. — Львів дня 6 квітня 1922 року. — За Головну Раду: В. Цидило Кумицький, голова, А. Гаврилко писар.

— **В'язні у в'язниці.** „Кур'єр поранни“ доносить: У Варшаві вкрито на дніх шайку шпівнів, на якій чолі мав стояти один петлюрівський полковник М. Полковника арештовано а в його помешканні при вул. Злотій 38 знайдено чимало компрометуючого матеріалу.

— **З румунського суду.** Від січня н. р. відбувається в Букарешті величезна розправа проти 270 комуністів, в тім числі багато жінок а навіть малолітніх дітей. Обжалується їх о приналежність до тайної комуністичної організації. Як виглядає та розправа, можна мати поняття з того, що сам акт обжалування читано 8 днів, а до розправи покликано 1,500 (тисяч п'ятьсот) свідків! Процес потребує пів року. Та вже тепер показується, що більша половина підозрілих є зовсім невинні а вваля жертвою анонімів. Зовсім, як у сусідів.

— **Трагедія в гідроплані.** Американська преса подає подробиці страшної катастрофи, яка недавно мала місце в околиці Флориди. Американський легіт Роберт Моор вибрався зі своєю молодого жінкою і її трьома товаришками на прогулю гідропланом. Під час повного лету над океаном 50-морських миль від Флориди зломалася вісь апарату і гідроплан впав на воду. Три дні і три ночі держалися нещасливі подорожні лиця аж якісні вичерпані до краю попадали в море. Лише один Моор вижив довше і його

вирутували моряки з американського нафтового корабля. Він так зворушений страшною пригодою, що лише на хвилю здобувся на приємність і доторгав в нервовім розстрою.

— **Смерть сім'їних сестер.** У Вашингтоні вмерли на дніх звісні свого часу перед війною сім'їні сестри Осина і Роза Бляжх (Чешки). Вродилися вони в 1878 р. як дочки чеського селянина зі Свейхова, зрослі бедрами з собою. Одне в своєму життві ріжнілися сестрин характером, і не ділили з собою навіть фізичних боїв. Прич. коли Осина піддалася операції, то Роза чулася зовсім здоровою, колиж Роза вилася в породових болях — має сина, зовсім нормального — то Осина не чула того. Аж в останній часі коли Осина захорувала на жовтянку, а Роза не послухала поради лікарів, які хотіли розділити їх, хвороба перекинулася й на неї. Вмерли обі разом в 44 році життві.

— **Тагнуть данку.** З Комарницького подають: В Горожані великий 4. с. м. перевозилася ліцитація селян, що не заплатили данину. На ліцитацію виставлені корови, коні, кожухи, убрания і т. д. В селах: Якимичів і Нове село переведено вже фантовання. На 5. с. м. визначено ліцитацію.

— **Колоні і щеплення проти віспи.** В тім самім медичнім журналі пише Д-р Штерн про лічницю прикмету щеплення проти віспи, доказуючи, що воно не тільки хоронить перед віспою але й лічить коклюш. По встрайченню 20. см. кубічних коров'янки коклюш зчитайно зовсім уступає.

— **З побуту Феллагі.** З відчиту, який вголосив недавно в Берліні копенгагенський учений Давідсон, виходить, що єгипетські Феллагі живуть щирі майже так, як жили перед чотирма тисячами літ. Прич. баготи на тлі, керничі журавлі, сокири і т. п. виробляють ними так само, як вони представлені на старих папірусах. Звичай, давати вмерлому срібну монету „на дорогу“ заховався й до нині. Говорачи про моральність того народу, Давідсон сказав, що в народі існують півофіціальні „злочинські союзи“, до яких звертаються обкрадені по зворот вкрадених річей, складаючи відповідний окуп. Мимо нужди, яку на загал терплять египтяни Фаросіа, вони все веселі, навіть при найтяжчих роботах весело собі співають. Важка там доля жінок. Дівчина виходить замуж звичайно в 9-ім році життві, а в 20-ім вона вже стара бабка. Не тішиться найменшою свободою. Купує її жених за 14 єгипетських фунтів, — вдова коштує лише 3 фунти.

До Українського Громадянства!

Дня 11. січня 1916. р. помер самітно в селі Потариски, рацького повіту передчасно знівчений талант нашої літератури — Ле сь М а р т о в а ч.

Його могила в селі Манастирку, що саме зрівнялася з землею, вимагає опіки так для зрозумілого пієтизму, як і для пам'яті грядучим поколінням.

Підписаний Комітет поклав собі задачу прибирати потрібний фонд і привести до ладу могилу Покійного Письменника і та поставити на ній гідний його надгробний пам'ятник.

Збірка в однім довіді прихерешнім ставі зважати й відповідно до нього вибирати датки на не не вистарить.

Тому обертається до всего Громадянства, з окрема до рідних, особисто або ідейно Покійному близьких людей і з проханням надіслати жертву на ту ціль до Нов. т-ва кредитового „Віра“ в Раві руській.

Про час відкриття пам'ятника буде сповіщено в часописах. Всіх запити до Комітету адресувати до Володимира Котовського в Раві руській.

Раві руській.

Раві руській, д. 27. марта 1922 р.

Софія Карпівна, Д-р Іван Кунців, Корнел Целевич, Юрій Санюцький, Іларіон Гриневський, Володимир Котовський, Степан Божик.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Четар У. С. С. Микола Яценевич. Дня 1. квітня н. р. помер в Залукві ад Галич Микола Яценевич, четар У. С. С. Покійний був селянським сином, покінчив середні школи в Станиславові, а в 1914 році вступив до У. С. С. Перейшовши з УГА в 1919 р. Збруч, набавився там грудної недуги, а в 1920 році повернувшись до дому, де ізза браку належної опіки і лікарської помочі хвороба розвинулася в чахотку, на хотру то покійний по тяжких терпіннях помер. Покійний лишив по собі ширій жалю своїх товаришів і знайомих. В. И. П.

ЖЕРТВИ

Пресовий фонд.

На пресовий фонд української незалежної преси зложили в марках польських: Д-р Роман Стефанович Войничів 2000 кliche: о. Мих. Баричка Ширець, о. Миколу Миндюка Негівці, о. Йосифа Савицького Стрий, Евфровину Мацехову Сівка і Павла Дурбака інж. Львів; д-р Данило Насада Галич викликаний на 5000 платить 1. рату 2000 і кliche: Волод. Крупкур рад. суду Станиславів, Василь Шевчука і Дмитра Насаду господарів Негівці; нач. суду Евген Жарський Галич 2000, кliche: о. Ант. Гарасевича Делів, о. Ів. Дольницького Тустань, о. Волод. Медвідського Дубівці; Орест Козловський Рогатин 500 кliche: Миколу Морака учит. Коничинці, Прок. Трача упр. шк. Конюшки і Мих. Романа упр. школи Чесники; Іван Оджинський Ключів великий 500, кliche: Петра Стефановича держ. бюро праці Освенцім і Петра Побитущого Косів; Микола Чех Горлиці 300, Анатоль Проскурницький Мелець 300, Андрий Нишота Снітниця 300, Епіфан Глинський Львів 500, о. Богдан Елішевський Вапків 1000, кliche всіх кондакарських Отців, о. Дубицький Побук 500, кliche: о. Чехута Іванівці, Мих. Дубицького проф. Стрий, Осина Дубицького Побук на 2000.

Рідна Школа.

В місяці лютім прислали чекама П. К. О. на „Рідну Школу“ в Мп.: по 50: М. Мудрий, Г. Гетьман, Д. Гапчук, Д. Гапчук, Чит. „Просвіти“ Шепелюти, К. Мельник, по 100: о. І. Жарський, о. Д. Стек, сема кл. хлоп. Ст. Самбір, В. Сеніца, М. Семкова, І. Семка, о. В. Антонович, Т. Купранець, А. Сімківна, М. Пелехова, о. О. Гайдукевич, о. С. Гарасовський, Ф. Кобиланський, М. Кібальський, М. Коба, С. Оліяр, І. Сікора, Д. Душинський, Г. Винницький, В. Мішкевич, Б. Желеховський, Д. Ващуківна, В. Пелинь, Чит. „Просвіти“ Чистислів, М. Ващуківна, І. Сенік, В. Щур, о. В. Кулик, Г. Ковира, Т. Сімків, Г. Ковира, Н. Ільчичини, Т. Сидоряк, І. Пророк, Н. Мельничук, М. Бляжків, Г. Марипавич, В. Ліпар, І. Савицький, Зиновій К., О. Гулеюк, В. Шисінський, К. Палитинський, Д. Мияличук, Т. Стахів, по 200: І. Турко, І. Камінський, К. Смульський, І. Кушнір, о. М. Попович, Г. Гетьман, М. Болдівичівна, А. Дмитрасевич, І. Шерстило, П. Андрейчик, Н. Ікалюк, о. І. Мінко, І. Дочило, О. Гориницька, І. Кониволя, М. Скорода, П. Войтович, Е. Косач, о. Д. Малець, М. Паньк, С. Машіборко, М. Коцюбка, І. Маринків, Т. Вибранець, по 250: К. Гукович, В. Щур, по 300: С.

Ліцота, А. Горак, І. Кілик, М. Вахнюк, І. Грудний, І. Раставельський, А. Лень, о. І. Тарасович, П. Кадло, інж. Т. Горницький, І. Кулиняк, А. Костишин, К. Медведчук, Т. Вибранець, М. Коцюбка, О. Стефанович, Д. Павлишин, І. Милкевич, „Руське Касино“ Дрогобич, по 400: М. Гультай, перс. „Народ. Торговлі“ Мостиська, О. Галькевич, А. Пруцова, д-р В. Гуркевич 450, о. Т. Савуля 450, по 500: А. Кос, І. Бобовський, о. М. Дороцький, С. Оленьчук, В. Гнатик, І. Компик, О. Угрин, Е. Гнатик, о. Ю. Левицький, І. Рибачевський, Ю. А. Крупські, Л. Гаврилик, д-р Юркевич, о. В. Класевич, чит. „Просвіти“ Пражівці, І. Бобак, О. Остапчук, Л. Сіско, І. Сокол, І. Нагайський, С. Лиско, В. Ярош, О. Гела, М. Коцко, Я. Григорчук, Е. Штронер, гр.-кат. уряд. пар. Брухович-Янчин, М. Сасович, А. Логинський, о. В. Давидович, Г. Машарівський, М. Пашак, С. Литвин, О. Петрик, Д. Великанович, Г. Лисинецький, М. Брикайло, М. Горбний, В. Хаджей, О. Ставничий, д-р Машілович, чит. „Просвіти“ Воля розвиницька, по 600: М. Томчукова, Тов. „Українська Бесіда“ Городенка, Л. Гричаник, І. Ткач, о. М. Березюк, по 700: І. Шуровський, І. Паламар. (Далі буде).

На політичних в'язнів збірка в Перемішлі.

зложили в марках польських: Р. 500, Греголинський 1000, Гинилевич 150, о. Гоцький 150, Братя Фельчинські 1000, о. Возняк 100, Качмар 200, Мокривський 200, Мигаль 100, Дмитраш 150, Кебужинський 100, Фузевич Кліма 1000, Кадиківна Соня 500, Горбачівна Анна 500, Громада Беластраниці 5000, Крижовський 500, д-р Войтович 500, Шехович 500, Жукотинський 500, Проскурницький 500, о. Борисевич 500, Шеснюк 500, Смишкевич 200, Теодор Осип 100, Борис 1000, д-р Загайкевич 1000, Ярошевич 500, Богачевський 1000, В. Пинило 1000, О. З. 1000, Х. Х. 1000, о. Канда 200, о. Левицький 1000, д-р Дмоховський 1000, Матків 1000, д-р Кос 1500, Левчак 500, Червінський 500, Комарницький 500, Майівка 500, Форостина 500, М. А. 500, Поліха 200, Годованець 300, Федевич 100, Сас 200, Любозин 500, Німців 500, Кульчицький 200, О. Ц. 300, ХХ. 200, о. Кормош 300, Бордун 200, О. П. 100, ХХ. 100, ХХ. 500, Булавська Марія 200, Чайківська 1000, О. Шпановська 1000, Лісевич 300. — Разом 35.150 мп. — У Львові: Збірка на вечері „Будяка“ дня 12. III. — 34.911 мп. — Жертводавцям шире Спасибіг складає Комітет допомоги політичним в'язням. 1064. 1—1

Громадяне села Черний Острів пов. Бібрка зложили для українських політичних в'язнів 5.000 мп., для українських інвалідів 3.000 мп., на українську захоронку 200 мп. і на охорону українських могил 100 мп.

ОПОВІСТІ.

Народний театр Тов. „Українська Бесіда“ у Львові, під артистичним провідом Олександра Загарава. Сала Тов. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича ч. 5. П'ятниця, 7. квітня: другий раз „МОЛОДА КРОВ“, комедія на 4 дії Вол. Виниценка.

Субота, 8. квітня: шостий раз „ЦИГАНСЬКА ЛЮБОВ“, романтична опера на 3 дії Ф. Легара.

Неділя, 9. квітня: понов. „НЕВОЛЬНИК“, драматичні картини зі співами і танцями на 5 дії М. Кропивницького, ввечері „ТАРТУФ“, комедія на 4 дії Ж. Мольєра.

Початок вистави о год. 7-30. Бікети в ціні від 500—200 мп. продаж „Народна Торговля“, а в день вистави від год. 4-30 порох. Каса театру.

Реконвалесці для Панів відбудуться заходом т-ва ім. св. Ап. Павла в церкві духовної семінарії при вул. Коперника 36 в дніх 8, 9, 10, і 11 с. м. о год. 6 вечером.

В Торгов. Школі Т-ва „Просвіта“ у Львові. Конференція інформаційна для

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСНИК.

3 кооперативного життя на Волині.

Протягом 1917 і 1918 рр. почалась на Волині жива кооперативна організація. Повстали чотири кооперативні союзи: в Дубні, Кременці, Острозі і Рівні, а крім того була ще рвенська агенція Волинського Об'єднання споживчих союзів і слесарська філія Овручського союзу споживчих товариств. Організаційні основи покладено дуже гарно, та на жаль далі роки стали крайню несприятливими для кооперативного життя. Склались на це різні обставини, залежні від незалежності від українського громадянства. Були певні утиски зі сторони влади, але й з нашої сторони була байдужість, нестача кооперативної свідомості і чистих рук.

Найправильніше це розвивається кременецький союз. Управа цього союзу складається з ради, що складається з трьох секцій: а) ревізійної комісії, б) культурно-інструкторської комісії і в) господарської комісії. Головою ради є Л. Рей, заступником П. Юдецько, членами В. Покровський, С. Мільшківич, В. Куліна, Д. Табак і Г. Горюн.

Даліше до головної управи належить правління, що безпосередньо кермує відділами: 1) загальним, 2) фінансовим, 3) торговельно-промисловим, 4) складів і агентур і інструкторським підвідділом; а) культурно-освітнім, б) споживчої кооперації, в) сільсько-господарчій та кредитовій кооперації, г) книгарню і д) бібліотекою.

Вкінці належить до управи інструкторська колегія, що складається із всіх співробітників інструкторського відділу, голови комітету розповсюдження кооперативного знання, голови ради, завідувача інструкторським відділом (голова колегії) і завідувачів агентурами. Колегія розглядає всі принципові питання неторговельного характеру і найголовніші біжучі справи інструкторської праці. В засіданнях колегії можуть брати участь всі бувші інструктори а також відомі

кооператори, що перебувають в повіті.

В інструкторським відділі союзу даються поради і відповіді на всякі запити, що доторкаються відкриття нових кооператив. Висилається також на село інструкторів для поради на місці.

Союз має на своїх складах такі товари: 1) сільсько-господарське знаряддя і різні залізи та цементні вироби; 2) кельоніальні бакалейні товари; 3) шкіряні; 4) мануфактурні; 5) ропні товари (нафта і різні смаи); 6) огороже насадки.

Неторговельний відділ (культурно-освітний) повітового союзу є душою кооперації в повіті. Він стежить за тим, щоб кооперативне життя не сходило з кооперативного шляху, він вживає заходів щодо усунення всього того, що перешкоджає кооперативній роботі й кооперативній творчій думці. Для цього він має постійні зносини з окремими кооперативами, слідує за їх діяльністю, допомагає їм порадами і налагодує їм бухгалтерію і т. п. Кермуючи ідейним боком повітової кооперації, цей орган має своїм завданням: заснування бібліотек, де повинні бути все, що потрібно й простому селянинові й освіченому інтелігентові; заснування власної торгівлі книжками та часописами, з сіткою цієї торгівлі на шийний повіт; організація періодичних кооперативних курсів як постійної школи по території і практиці; вквітання свого кооперативно-освітнього органу, який став би органом кооперації кожного кооператора в повіті.

Органом кременецького повітового союзу є "Зоря Крайного" видавана в Кременці. Перше число цього часопису, що вийшло недавно представляється дуже гарно і пропонує незвичайно зміло та популярно ідею кооперації серед простолюди.

При кременецьким союзі засновано фонд на улаштування кооперативних курсів, а також пресовий фонд, який дасть змогу видавати

все, що потрібно знати кооператорови, особливо на селі.

Крім того в Кременці заснувався товариство розповсюдження кооперативного знання, що має на меті всіма засобами посприяти кращому розвитку кооперації на Волині.

Союз має книгарню (спільно з "Просвітою"), свою окрему бібліотеку і свій хор.

Вкінці згадаї належить, що союз має агентуру в Шумську і відкриває нові агентури на півдні повіту в Ланівцях і Вашгородку.

Сільсько-господарська кооперація.

(Від власного кореспондента).

Не вдаючись в подробиці, як зміцнили більшовики кооперативний український осередок у Києві, подамо тут відомості оптом за більшовицькими часописами, щоб мати уявлення про саму структуру більшовицької кооперації.

До 1920 року сільсько-господарська кооперація об'єднувалась "Союз банком". Влітку 1920 р. повсталася думка зробити "Союз банком" сільсько-господарською організацією, а не кредитовою, як це було до того часу. Але після декрету 10. серпня 1920 року про злиття всіх галузей кооперації, с-г. кооперація зосередилась у С. Г. відділі Губсоюзу. Так само на повітах при "ЕСМ" створено С-Г. Секції. На початку 1921 року ці секції самостійної роботи не провадили, в працювали по завданнях Наркомзему.

У вересні 1921 р. видано декрет про С-Г. кооперацію Р. С. Ф. Р. Р., який в жовтні був поширений на Україну. Після цього було організовано бюро для утворення Губсельсоюзу і в грудні в Києві відбувся з'їзд уповноважених, який розробив статут і обрав правління. Таким чином, Губсельсоюз об'єднує сільсько-господарську більшовицьку кооперацію Київщини, починаючи з 15. грудня.

На губернії існують райсоюзи, які вже організовані в 10 повітах. До цього часу нема райсоюзів тільки в Подільському і Липовецькому повітах.

В згоді з декретом райсоюзи можуть організувати Губсельсоюзи в усіх губерніях. Вже організовано Губсельсоюзи, крім Київщини, на Подоллі і на Полтавщині. Згодом буде організований Всеукраїнський Сельсоюз.

Губсельсоюзов Київщини має 9 відділів, з яких треба віділити агрономично-плантаторський відділ інтенсивних культур, відділ постачання та збуту.

Відділ інтенсивних культур об'єднує такі галузі: бджільництво, лікарські рослини, рибоводство. Тепер Губсельсоюз буде об'єднувати все рибоводство на Київщині. Агрономично-плантаторський відділ має 3 власних господарств: Насіннєве господарство на дачі ком. Криєтера, лугове господарство на Оболоні і хутір Микольський.

Відділ збуту й постачання перевозить працю у двох напрямках: 1) одержує товари від голов постачальників і розподіляє їх, 2) здобуває товари за власні кошти. Ще влітку 1921 р. за кордоном закуплено коси, серпи, молоти, оселки. У Золотоні вже є партія напильників, дилок та дрібного приладдя, що незабаром буде привезене до Києва.

Тепер влаштовується третя експедиція за кордон в складі осіб: Болосовича, Полковського і Андрія, яка має закупити сільсько-господарські машини й насадки в Польщі, Чехословаччині та Німеччині.

Робота Губсельсоюзу поки що зустрічає багато перешкод на місцях.

Але більшовики нічого не бояться, як зруйнували вони українську кооперацію, знищили її майно й розпрямилися в відомі українськими кооперативами. Хоч зараз більшовики знову почали кокетувати з діями української кооперації, справа не йде вперед. Населення не вірить на місцях більшовикам і не певно в тому, що москвовські найзидники не викинуть якогось-небудь трику і знову не почнуть переслідування української інтелігенції, що стане до праці в кооперації.

П. П.

Відбувся і опікунів молодіжні відбудеся дня 11-12 в домі школи, вул. Ковняків 1, III. — УПРАВА ШКОЛИ. 1062 1-1

Повітова С-Г. подає до відомої, що сходили члени відбудеся кожного візника і п'ятниці в селі Тов-Зоря при вул. Віоменська ч. 25 від 17-9 год. вечером. Власи до Товариства відбудеся там же о тієї самій порі. 1091 1-1

З Правничого Товариства і дискусійні сходили (деякі піквіні квестії з теперішньої юдикатури) відбудеся в четвер 16 квітня, год. 6 вечером в музеальній залі Старої вул. Бляхарська 11, I. 1091 1-1

Подана Управа Львівської Філії Українського Т-а допомоги емігрантам з України висловлює найширшу подяку о. парохом Володимирови Семківу і Громадянству м. Миколаєві за пожертвування для емігрантів 200 кіл бараболі і 40 кіл мукі. — Голова Управи І. Деркач, член-секретар Я. Команда. 1097 1-1

З приводу рішення Суду Чести в м. і-й стріт-з. а-ноу Б. Б. складаю 1000 мп. на фонд Українських інвалідів. — Львів, 5. квітня — Мілена Рудницька Ласка. 1055 1-1

Наприняту інст-ту 7000 мп. від Йо-анни і Якова Губних кп. В. П. складаємо на Різдво Школу. — І. Г. Ю. Г. Я. Я. Т. Б. 1-1

Гонорар 2000 мп. теперішній д-ром Ол. Баранським, зложив проф. Микола Яківа на фонд Українських інвалідів. 1055 1-1

Позір! В неділю 9. квітня 1922, відбудеся під церквою збірка на українську університетську молодь. 1046 2-3

Товариство Захист для сиріт у Львові-отварає з днем 15. червня ц. р. в місцевості ПІДЛЮТЕ (п. Перетинсько). 1046 2-3

Осесю для а тин-в Чудомірський воздух, високе на

600м. положення серед шпилькових лісів, здорова і смачна-пожива, сире товариство, річна купіль в Лимниці або тепла мінеральна (сирчано-железна), всього рода забави та прогульки, все те дасть змогу вичерпаним особам нашого громадянства гарно відпочити і прийти до сил. Вигідний доїзд лісною залізницею від Ст. Брошнів на шляху Стрий-Станіславів. Щоденне удержання (в 4-кратною їдою) коштуватиме 600—1000 Мп. від особи, залежно від кімнати. Буде також до винайму кілька кімнат з кухнями, в яких дотичні родини можуть самі собі варити. На цей рік знайде приміщення тільки около 50 осіб. Хто хотів би заздалегідь заповнити собі місце, або дістати більш пояснення, звольте звертатися письменно до п. Г. Е. Гашинського, Львів, вул. Руська ч. 20. ("Дністер"). 4-6 992

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіді).

Булчан Петро з Кошичинець — відізнався. Випукай конче Павла Олєра. Лежав 1919 р. хорит тифом у Виниш. Українські радянські часописи, спеціально видані прокламо передрукувати — Іван Кри- 1051 1-2

Дрібні оголошення.

ФОРТЕП'ЯН Більше зужиткований, озвучено сечас на продаж. Ціна 30.000

Близькі відомості. Гарграла, в Мого- 160.1-3

НАРЕДІ НА ПРОДАЖ Читальня "Тро- 160.1-3

НА ВАКАЦІЇ або зараз пошукує пан- 1058 1-3

МЕДИК пошукує лекції після святочних 1063 1-1

ГОСПОДИН, що займався би кухнею та 1038 2-2

ГРАБИНУ в кількох купує "УБУС" Львів, 16. 16.1-2

УКРАЇНСЬКИЙ правни пошукує посиди 1043 1-2

ПРОДАМ 15 славянських союзнах пів- 1018 3-3

ВУВШИЙ активний, рахунковий і про- 1024 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Господарство дешево на продаж! 3 причини виїзду господарство, зложене з 22 корів полів з будівлями і господарем, 4 га. від повіт-

вот міста, 1 год. їзди до Львова. Близькі відомості подає до дня 10. квітня перед пол. Адміністр. "Гр. В." 1054 1-1

За виписання 2,000 000 мп.

відступлю 2 поколі, кухню, ставко, парни- 1059 1-1

Потрібні сечас а г е н т и

евентуально подорожуючі до роз- 1053 1-2

З тих загляльних зборя

Господарсько-торговельної Спільн. Філії "Сільського господаря" — 1053 1-2

1) Відкриття протоколу. 2) Звіт Управи з діяльності, затвердження річного звіту і балансу. 3) Удільнення абсолютної. 4) Розділ зисків. 5) Зміна статуту. 6) Затвердження вибору Управи і доповнюючий вибір Надзірної Ради. 7) Внески членів.

Річний звіт, рахунки і біліни с вичо- жені в локалі стоварищення для перегля- ду членам в урядовий годинай. В Кошичинець, дні 3. квітня 1922. Осип Радівка пр. Стасюк Саєли пр. голова. 1056 1-2 секретар.

КНИГАРНЯ НАУКОВОГО ТОВ-А ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

у Львові, Ринок 10, поручає

— образні видання: Подорож пана Цінаського, Робінзон Крузо, Міхаїлузен, Кіт в сапінках. —

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від неділі 2. квітня с. р.

II. І останню серію драми, котра вплинула так сильно вразіння, драму в 6 актах п. II.

Леді Гамільтон

(ПОСЛІДНА ЛЮБОВ АДМІРАЛА НЕЛЬЗЕНА.)

З головній ролі корифейка кінових зірок, молода русалка сяюча уродою ЛІЯНА ГАЙД в оточенні найзнаменитіших артистів екрану.

Рентгенівське Заведення

Д-р В. МІЛЬБАУЕР

Стрий, вул. Міцкевича ч. 22.

1047

2-5

Оповідка.

Надзірка Раді Краєвого Союзу Кредитового, стоварищення зареєстрованого з обмеженою поручкою у Львові, скликає на основі §. 45. і 47. статута

XXII. Звич. Загальні Збори Стоварищення

на день 28. квітня 1922., год. 4. го полудни,

в сали Стоварищення у Львові (ринок ч. 10., I. поверх) з отрим предметом нарад (§. 52. ст.):

1. Відчитання протоколу з послідних Загальних Зборів Стоварищення.
2. Звіт Дирекції з діяльності за двадцятьтретій рік адміністраційний (1921) з замкненням рахунків і білянсом.
3. Звіт Контрольної Комісії з внесенням на улічення абсолютури.

4. Внесення Надзірної Ради на розділ чистого зиску, (§. 45а, і 23. статута).

5. Вибір 4 членів Надзірної Ради (§. 37. статута).

6. Вибір 3 членів Контрольної Комісії (§. 52. б. стат.).

Право участі в Загальних Зборах мають члени, котрі в цілості уплатили принайменше один уділ (§. 50. стат.). За легітимацію служить уділова книжочка. На Загальних Зборах беруть участь члени особисто; правні особи заступають їх законні представителі (§. 51. стат.), які мають виказатися достаточною повноваженням.

Мастковий білянс за 1921 рік є вилонений в льокалі Стоварищення (Ринок ч. 10. I. пов.), де члени можуть його переглядати (§. 56. стат.).

За Надзірну Радю Краєвого Союзу Кредитового, стоварищення зареєстрованого з обмеженою поручкою у Львові, 5. квітня 1922 р.

Володимир Левинський
предсідник.Д-р Юлій Савчук
секретар.

1064

1-3

ВІЛЬКА ПРАС до виробу цементових дахівок, бетонів і цукрів продасть за раз „УБУС“, Львів, вул. Осолінських ч. 6. XVI 2-3

НЕ ТРЕБА ІХАТИ ДО ЛЬВОВА

на закупна. Гарно викичені, маринарсько-го крою, готові суковки для панночок від 4 до 12 літ, з гранатового або вишневого шевіоту, довжини від 60 до 100 см., в ціні залежно від довжини мп. 4.400 до 6.800 та убралка для хлопців з доброї матерії, гарного спортивного або маринарського крою, в ціні залежно від матерії — мп. 10.000 до 12.000 висилає оборотною поштою А. ОКПІШ І Ска, торг. пром. Співка з обм. пор. бюро замовлень Львів, вул. Осолінських ч. 15. При замовленні просимо подати вік дитини (або довжину суковки) та надіслати рівночасно завадаток. 1066 1-1

Вже йшли з друку заходом і накладом Українського Педагогічного Товариства та продається у всіх книгарнях підручник Нестора українських виступників

МИКОЛИ МИХАЛЕВИЧА

ПАСІКА

Пяте одразове видання з образками Ціна примірника 300 мп., з перес. 330 мп. ГОЛОВНИЙ СКЛАД в

КНИГАРНІ

Станропійського Інституту в віднаймі Українського Педагогічного Товариства 2-3 Львів, вул. Руска 3. XVIII

Великий масток і бо-

гацтво здобудеш! Дуже цікава брошура в ціні 130 мп. з пересилкою. Книгарня 25 при. опусту висилає за передплатою Дмитро Козак, Коринч, в. Коломи. 1044 2-3

Великі атлетичні змагання

від суботи, дня 8. квітня 1922., в селі „СОКОЛА“ при вул. Хоружин.

Буде боротися Українець

Оленка Гарналенко

шампіон світа.

Він досягнув у всіх містах Європи пер- 1049 2-2
шу нагороду.

ПЛУГИ, БОРОНИ, ЛЬОКО-

МОБІЛІ, АГРЕГАТИ І МОТОРИ

поручає зі свого складу Генеральне Заступництво

Анц. Т-ва „Манфред

Вайс в Будапешті“

інженери

Т. ПЕРУЦ І Ф. СІЄМС

XI. Співка з обм. пор. 3-3

Львів, вул. Клепарівська 2

Ширіть

Наш

Часопис!

[—] КАМГАРНОВІ XX.

УБРАННЯ

в магазинних мужеської і дитячої конфекції

КЕРНЕР

Львів, вул. Трибунальська 6.

НАЙЛІПШІ ДЗВОНИ З ПЕРЕДВОЄННОГО МАТЕРІАЛУ

ДОСТАРЧАЄ ПІД ГАРАНТІЄЮ

„РИЗНИЦЯ“

Т-ВО ЗАР. з ОБМ. ПОРУКОЮ з САМВОРІ.

ВСІ ІНФОРМАЦІЇ ДАЄ ВІДВОВІДНОЮ ПОЧТОЮ.

Багато листів з похвалою і подякою, як приміром:

„Отримав мило мені повідомити Влов. Дирекцію, що з надісланих дзвонів так я, як і мої парохіянськи єсма зовсім задоволені. Викінчення їх солідне, звук чистий і гармонійний, а ціна невисока, тим більше, що фабрика, котрої Ви єсте посередником, не рахує особно окуття і опилкування дзвонів по вигняттю з форми, як се роблять інші фірми. Тому складаю Вам за ці дзвони заслужену подяку і уповажнюю Вас помістити сю подяку в часописах. Макова, 26. I. 1922. 1005 3-3 а. Іван Гринишин, парох.“

„ПОЛОТНО“

Львів Зіморвича 20.
Полотна, пайги, су-
хля, мотузяні ви-
736 побн. 0-?

ПОРТРЕТИ

в українських, художних, різьблених рамах, прикрашених тизубом Шевченка і Франка більш по 3500 мп., менші по 1200 мп. Поручається українські, релігійні образи в різьблених рамах по 6000 і 8000 мп. пара, кольоровану картину „Гість із Запоріжжя“ в такихже рамах 1200 мп., — великі кольоровані картини „Візд Б. Хмельницького до Києва“, „Гість із Запоріжжя“ та „Гарячки“ (всі лише) в рамах дубових або українських в ціні від 14.000 до 24.000 мп. Приймається замовлення в ка самі різьблені рами по цінах загальноприступних. Замовлення і гроші (задаток) слати на адресу: ІВАН ПАВЛИК, Львів, Ринок ч. 10, II. п. 905 3-5

„РІЛЬНИЧИЙ ДІМ“

заступництво Просцівської фабрики

РІЛЬНИЧИХ МАШИН

Ф. ВІХТЕРЬОГО

НОВИЙ САНЧ, вул. ГОФМАНОВОЇ ч. 1.

Контора Ринок ч. 10.

ПОРУЧАЄ: криті керати Віхтерського, ручні молотильні, керати молотильні, шкловиті молотильні гарвітури Віхтерського зі скіряними пасами. Ручні і керати сікарні. Млиники до мелення збіжжя. Залізні плуги. 757 Господарям уділяється кредит. 26-?

ПРИСЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

На весняний сезон --

ДОСТАВЛЯЄМО

залізні та деревляні ПЛУГИ, БОРОНИ, пільне і огородове НАСІННЯ

та все в рільній і домашній господарстві потрібне.

Цінниками і окремі спеціальні офerti на жадання висилаємо Нашим Членам даємо товарів звороти, які в минулому році виносили 5% від закупна. — Від уділів і щадничих вкладок платимо 10% відсотків.

Краєвий Союз Господарських Спілок

у Львові, Зіморвича 20, склеп у Львові ГОРОДЕЦЬКА 95

ЮХТИ СКИРА на підошви

БОКСИ

ШЕВРО

ТЕЛЯЧІ СКИРИ

ЛЯКЕРИ

КООПЕРАТИВ

для промислу і торгівлі СКИРОЮ
СЛОВ. ЗАР. з ОБМ. ПОР.у Львові, вул. Вірменська ч. 8
(коло „Народного Дому“)

Кооперативам і купцям дається опуст.

4-10

Найкращі якости по приступних цінах продає

977

Знає і за редакцію відповідал Олена Кузьма.

З друкарні Співки „Діло“.